

**GOVERNMENT SUPPORT FOR VITIVINICULTURE AND WINEMAKING
SECTOR OF UKRAINE**

*Babii Oleg,
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Tymchenko Kateryna,
Applicant of the Department of Economics of Enterprise
and Organization entrepreneurial activity
of Odessa National Economic University
Odessa, Ukraine*

**ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ВИНОГРАДАРСЬКО-ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ
УКРАЇНИ**

*Бабій Олег Миколайович,
к.е.н, доцент,
Тимченко Катерина Сергіївна,
здобувач кафедри економіки підприємства та організації
підприємницької діяльності,
Одеський національний економічний університет.
м. Одеса, Україна*

Виноградарсько-виноробна галузь є перспективним напрямком розвитку економіки України в цілому, який обумовлений сприятливими ґрунтово-кліматичними умовами і достатньою забезпеченістю трудовими та іншими необхідними ресурсами. Проте на сьогодні стабільній та ефективній роботі виноробних підприємств перешкоджає численна кількість проблем. Незадовільний фінансово-економічний стан підприємств виноградарсько-виноробної галузі пов'язаний з такими негативними явищами як: загальний кризовий стан економіки країни, втрата кримської частини під комплексу, скорочення площ насаджень виноградників, зниження економічної ефективності виробництва виноробної продукції, невідповідальність якості

сировинної бази потребам виноробного виробництва, відсутність належної підтримки з боку держави.

Обсяги виробництва виноградного вина з кожним роком постійно зменшуються, що негативно впливає на аграрну економіку країни (рис.1). Зменшення обсягів виробництва призводить до таких негативних наслідків у галузі, як зменшення надходжень від акцизного податку, податку на додану вартість, податку на прибуток, а також до скорочення кількості працівників.

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Рис.1. Динаміка виробництва виноробної продукції за 2011 – 2018 рр.
Джерело: складено автором за матеріалами [1]

Ще одним негативним фактором було й залишається зростання цін на продукцію у результаті підвищення ставок акцизного податку. Усього за 2012–2019 рр. акцизи на вина ігристі та газовані зросли в 3,2 рази. (рис. 2).

Рис. 2. Динаміка зростання ставок акцизного податку на виноробну продукцію, грн./л
Джерело: складено автором за матеріалами [2]

Сучасні економічні умови, в яких опинився виноградарсько-виноробний під комплекс України після підписання угоди про асоціацію з ЄС, а також анексія Автономної Республіки Крим, ставлять нові виклики перед підприємствами й державою. Саме державна підтримка може стати початковим поштовхом і економічною основою для адаптації виноградарських і виноробних підприємств до нових ринкових умов, просуванню на зовнішніх ринках в результаті стимулювання збільшення інвестицій в інновації.

Основним нормативно-правовим актом у сфері виноградарства є Закон України від 16 червня 2005 р. «Про виноград та виноградне вино»[4]. На розвиток виноградарства розроблено Галузеву програму розвитку виноградарства та виноробства України на період до 2025 року, що затверджена наказом Міністерства аграрної політики України від 21 липня 2008 р. № 444/74» [5]. Метою цієї Програми є реалізація державної політики України щодо регулювання розвитку виноградарства, концентрації фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, виробничого і науково-технічного потенціалу для розв'язання головних проблем галузі. Негативні тенденції розвитку виноградарсько-виноробної галузі свідчать про те, що з боку держави відсутня належна підтримка виробників. Тому актуальними на сьогодні є питання аналізу процесів регулювання і підтримки виноградарства та розробка заходів, спрямованих на забезпечення розвитку виноробства і ринку вина в Україні з урахуванням вимог СОТ.

Для активізації виноградарсько-виноробної галузі базовими завданнями державної політики мають стати: повернення із загального фонду Державного бюджету 1,5%-й збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства, що буде стимулювати підприємства насаджувати нові виноградні лози; надання пільг у вигляді зниження ставки по кредитах для виноробних підприємств; контроль за якістю і безпечністю виноробної продукції; зменшення тіньового ринку вина; створення органу, який буде постійно контролювати якість сировини та вироблену продукцію підприємствами; зосередження уваги на малих та середніх підприємствах, оскільки саме вони у ЄС грають важливу

роль у розвитку виноробної галузі; вжиття заходів щодо розширення площ виноградників; залучення додаткових інвестицій на збільшення площ виноградних насаджень; законодавче врегулювання земельних відносин, розробка юридичного оформлення права оренди землі під виноградниками.

Отже, підприємства виноградарсько-виноробної галузі потребують як законодавчої, так і фінансової державної підтримки для забезпечення конкурентоспроможності своєї продукції на внутрішньому та зарубіжному ринках.

Література

1. Державна служба статистики // Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції Кодексу від 01.07.2019, підстава - 2628-VIII// Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

3. Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» від 19.12.1995 № 481/95-ВР в редакції Закону від 06.08.2019, підстава - 2639-VIII // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/481/95-%D0%B2%D1%80>

4. Закон України «Про виноград та виноградне вино» від 16.06.2005 № 2662-IV в редакції Закону від 01.01.2019, підстава - 2628-VIII Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2662-15>

5. Про затвердження Галузевої програми розвитку виноградарства та виноробства України на період до 2025 року: наказ Міністерства аграрної політики України. Української академії аграрних наук від 21 липня 2008 р. № 444/74 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0444555-08>